

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการ
ขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
The Causal Relationship between Financial Slack Resource Factors, Corporate
Entrepreneurship Factors Affecting on Growth of Small and Medium Enterprises in Bangkok

เมธสิทธิ์ พูลดี* และมนตรี ช้วยชู
Methasit Puldee* and Montree Chuaychoo

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
School of Accountancy, Sripatum University, Chatuchak, Bangkok 10900, Thailand

* Corresponding author, e-mail: Methasitt.pu@gmail.com

(Received: Jan 29, 2020; Revised: Apr 8, 2020; Accepted: May 12, 2020)

บทคัดย่อ

การเพิ่มศักยภาพทางธุรกิจมีความจำเป็นสำหรับธุรกิจทุกขนาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กำลังเติบโต ทรัพยากรทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานของผู้ประกอบการซึ่งในปัจจุบันการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงินภายนอกองค์กรยากและซับซ้อนมากขึ้นจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การเติบโตขององค์กรเป็นไปอย่างลำบาก การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการ/ผู้บริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คนซึ่งได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL 8.80 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกกับการเติบโตทางธุรกิจที่ระดับ 0.37 และปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกกับการเติบโตทางธุรกิจที่ระดับ 0.41 แสดงให้เห็นว่าหากผู้ประกอบการ/ผู้บริหารขององค์กร มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะส่งผลให้กิจการมีกำไรสุทธิเพิ่มซึ่งกิจการสามารถนำกำไรส่วนที่เพิ่มไปใช้เป็นเงินทุนสำหรับการริเริ่มกลยุทธ์ใหม่ หรือ แนวทางปฏิบัติงานใหม่ มาใช้ภายในกิจการเพื่อสร้างการเติบโตให้แก่องค์กรโดยเฉพาะการเติบโตในรูปของผลตอบแทนต่อยอดขาย ดังนั้น ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปของการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรเพื่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของกำไรที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการควบคุมค่าใช้จ่าย

คำสำคัญ : ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

Increasing enterprise capabilities is essential for enterprise of all sizes, especially for growing small and medium enterprises. Financial resources are important factor for entrepreneurial management, and nowadays, access to financial resources outside the enterprise is more difficult and complex, which is a key reason for the growth of the enterprises. The objective of this research was to study the causal relationship between financial slack resource factors and corporate entrepreneurial factors that affecting on growth of small and medium enterprises in Bangkok. The research was carried out by quantitative research type. The questionnaires were used for data collection from the entrepreneurs / executives of small and medium enterprises. From a sample of 384 peoples, which was obtained from the simple sampling method and analyzed by the structural equation model with LISREL 8.80. The research found that the financial slack resources factors had a positive affect on enterprise growth at the level of 0.37 and the corporate entrepreneurial factors had a positive affect on enterprise growth at the level of 0.41, indicating that if the

entrepreneur/executive of the enterprise have control of operating expenses, it will result increase in net profits, which can be used to fund the initiatives of new strategies or new practices use within the enterprise to create growth for the enterprise, especially the growth in the form of return on sales. Therefore, the financial slack resources are considered an important factor that can be reflected in use of resources within the enterprise to resulting in a return in the form of increased profits due to cost control.

Keywords: Financial slack resources, Corporate entrepreneurship, Growth of small and medium enterprises

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นภาคธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศครอบคลุมประเภทกิจการการผลิต การค้าและบริการ การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการเติบโตมีขีดความสามารถและมีทักษะในการประกอบการเพื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเติบโตอย่างเข้มแข็ง รัฐบาลจึงกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยในยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมราย ประเด็น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล และกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ (Office of Small and Medium Enterprises Promotion of Thailand, 2019, p. 50) การจะประสบความสำเร็จในกลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งท้าทายบทบาทของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อความอยู่รอดและการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากจะทำให้ธุรกิจไม่บรรลุเป้าหมายและสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของธุรกิจ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรภายในองค์กรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์เพื่อมุ่งเน้นสร้างศักยภาพให้สามารถคิดและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ (Kuratko *et al.*, 2014, p. 37) ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นผู้มีบทบาทในการเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรโดยเฉพาะทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและการเติบโตขององค์กร ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน หมายถึง ทรัพยากรทางการเงินที่เกินความจำเป็นในการดำเนินงานขององค์กร โดยส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง (เงินสด เงินลงทุนระยะสั้น ลูกหนี้) ความสามารถในการจัดหาเงิน (วงเงินสินเชื่อ ความสามารถในการกู้ยืมเงิน) และความสามารถในการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่ดีตามเป้าหมาย (กำไรสุทธิ) ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวไม่ได้หายากเพราะมีหลายวิธีที่จะสร้างขึ้นภายในองค์กรหรือได้มาจากตลาดการเงินในระยะสั้น ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรกส่วนเผื่อพร้อมใช้งาน (Available slack) คือ ทรัพยากรที่พร้อมจะถูกนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันทีโดยไม่ได้ถูกกำหนดในการใช้ประโยชน์ในโครงการใด ๆ ประเภทที่ 2 ส่วนเผื่อที่มีศักยภาพ (Potential slack) คือ ศักยภาพขององค์กรในการมีและใช้ทรัพยากรจากการก่อหนี้เพิ่มเติมหรือการเพิ่มทุนของกิจการ และประเภทที่ 3 ส่วนเผื่อที่สามารถนำกลับคืนมาได้ (Recoverable slack) คือ ทรัพยากรที่ถูกดูดซับเข้าไปในระบบการผลิต การออกแบบ หรือกิจกรรมการบริหาร โดยทรัพยากรเหล่านี้จะกลับมาให้ประโยชน์ต่อกิจการในอนาคต (Bourgeois & Singh, 1983, as cited in Rafailov, 2017, p.2)

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีมุมมองข้ามในการนำระบบข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องและการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจของตนเองโดยการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่ผู้ประกอบการต้องการ ซึ่งข้อมูลทางการบัญชีเหล่านี้โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านงบการเงินเพื่อการจัดการ (Management accounting data) เป็นข้อมูลภายในองค์กรที่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรนำไปใช้ประโยชน์ แม้ว่ากิจการขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ใช่กิจการขนาดใหญ่แต่เนื่องจากมีปริมาณมากที่สุดในประเทศจึงทำให้มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ การบริหารจัดการย่อมต้องใช้ข้อมูลทางบัญชีที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการตัดสินใจและควบคุมในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ (Srijunpetch, 2016, p. 92) ในขณะเดียวกันยังสามารถนำข้อมูลหรือรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน โดยการวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio analysis) จากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสนใจและศึกษาการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวิเคราะห์ทรัพยากรส่วนเผื่อซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำให้องค์กรบรรลุข้อได้เปรียบในการแข่งขันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเนื่องจากความพร้อมใช้งานของทรัพยากรส่วนเผื่อสนับสนุนให้

ผู้ประกอบการขององค์กรมีการใช้ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรตามแนวคิดของโควินและสเลวิน (Covin & Slevin ,1986, as cited in Karacaoglu *et al.*, 2013, p. 164) ที่อธิบายความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร หมายถึง การให้ความสำคัญกับกิจกรรมหลักขององค์กรโดยกลุ่มบุคคลเพื่อร่วมสร้างสรรค์องค์กรใหม่ โดยผ่านการฟื้นฟูเพื่อสร้างนวัตกรรมภายในองค์กร ประกอบด้วย การสร้างนวัตกรรม (Innovation) การประเมินความเสี่ยง (Risk-taking) และการดำเนินงานเชิงรุก (Proactiveness) มาสร้างการเติบโตให้แก่องค์กรตามกรอบแนวคิดของเพ็นโรส (Penrose, 1959, p. 84) เพื่อทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและมีโอกาสสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่า ความอยู่รอด และการเติบโตให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย (SMEs) เนื่องจากเป็นฐานรากของประเทศโดยกำหนดให้เป็นวาระสำคัญ และประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาชาติ 20 ปี มีการรณรงค์และส่งเสริมให้มีธุรกิจเกิดใหม่ (New start up) การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่แล้วให้มีการเติบโตขึ้น หรือแม้กระทั่งการเป็นหุ้นส่วนการค้าไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยในแผนยุทธศาสตร์ชาติมุ่งประเด็นที่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยมีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเหนือคู่แข่ง รวมถึงมีการคิดค้นกระบวนการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นการปรับวิธีการทำงานเพื่อทำให้เกิดต้นทุนในธุรกิจต่าง ๆ ต่ำกว่าคู่แข่งขึ้น โดยการจะทำให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการทำให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เติบโตอย่างยั่งยืนได้นั้น เงินทุนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนถือเป็นปัญหาสำคัญสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Office of Small and Medium Enterprises Promotion of Thailand, 2019, p. 61) ถึงแม้ว่ารัฐบาลโดยธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือหน่วยงานเกี่ยวข้องจะเข้ามาช่วยเหลือเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเงินทุนดังกล่าวถือเป็นทรัพยากรภายนอก แต่ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการควรทราบถึงแหล่งเงินทุนจากทรัพยากรภายในองค์กรในรูปของ “ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน (Financial slack resources)” ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางของแหล่งเงินทุนทางเลือกของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยที่สามารถนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ในการสร้างความเติบโตให้แก่องค์กรได้ จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการเพิ่มอำนาจการแข่งขัน ความสามารถอยู่รอดในสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การเพิ่มขึ้นของผลกำไร รายได้ การเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน ภาพลักษณ์ขององค์กร ที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติต่อไป

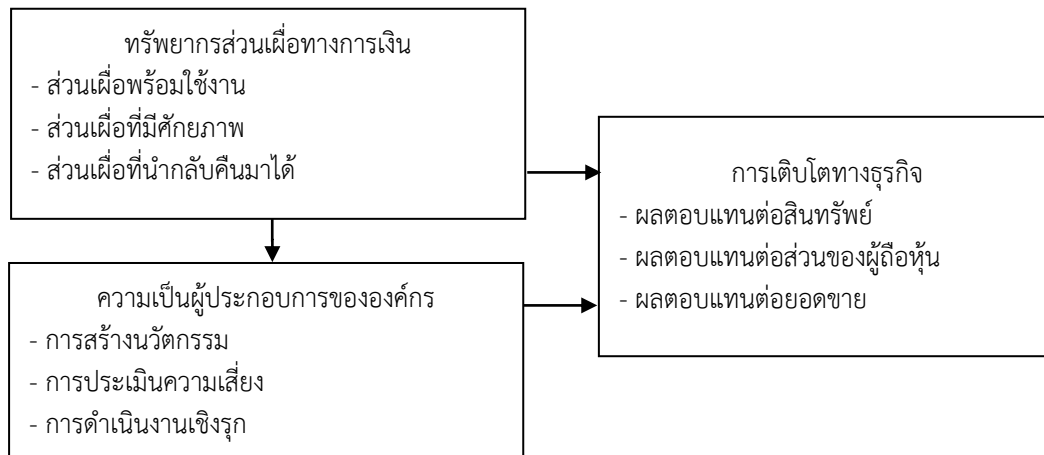
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าแนวคิดของทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินของ Bourgeois & Singh (1983, as cited in Rafailov, 2017, p.2) แนวคิดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรของ Covin & Slevin (1986, as cited in Karacaoglu *et al.*, 2013, p. 164) ทฤษฎีการเติบโตทางธุรกิจของ Penrose (1959, p. 84) จึงได้นำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กรอบแนวคิดการวิจัย จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้พัฒนารอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

2. สมมติฐานการวิจัย การกำหนดสมมติฐานเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับใช้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ดังนี้

H1: ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

H2: ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

H3: ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีประชากรทั้งหมด 281,112 บริษัท ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครที่จดทะเบียนในรูปนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หลังจากนั้นมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 384 บริษัท และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากบัญชีรายชื่อจากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ แบ่งเป็นภาคการผลิต ภาคการค้า (การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์) และภาคการบริการ (ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร) ให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้ประกอบการ/ผู้บริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล

4. เครื่องมือการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดที่ได้มาจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย 5 ส่วน โดยมีรายละเอียดแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 : แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ประกอบการและสถานประกอบการ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับเพศและอายุของผู้ประกอบการ ตำแหน่งของผู้ประกอบการ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ประกอบการ รูปแบบของสถานประกอบการ ระยะเวลาการก่อตั้งของสถานประกอบการ ลักษณะของสถานประกอบการ จำนวนพนักงานประจำในสถานประกอบการรวมเจ้าของและญาติ จำนวนสินทรัพย์สุทธิ เป็นแบบสอบถามปลายปิดจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 : แบบสอบถามที่เกี่ยวกับทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน ประกอบด้วย ส่วนเผื่อที่พร้อมใช้งาน ส่วนเผื่อที่มีศักยภาพ และส่วนเผื่อที่สามารถนำกลับคืนมาได้ ใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) ของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับความพร้อมใช้งานของส่วนเผื่อ คือ มีความพร้อมมากที่สุด มีความพร้อมมาก มีความพร้อมปานกลาง มีความพร้อมน้อย มีความพร้อมน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 : แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร ประกอบด้วย ความเป็นผู้ประกอบการด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านการดำเนินงานเชิงรุกใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) ของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับ สภาพการดำเนินงานที่แท้จริง คือ ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตรงกับความเป็นจริงมาก

ตรงกับความเป็นจริงปานกลาง ตรงกับความเป็นจริงน้อย และตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 4 : แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และผลตอบแทนต่อยอดขาย ใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) ของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับของการเติบโต คือ การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นมากที่สุดเมื่อเทียบกับเป้าหมาย การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับเป้าหมาย การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นเท่ากับเป้าหมาย การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นน้อยเมื่อเทียบกับเป้าหมาย การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับเป้าหมาย เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เมื่อจัดทำแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face validity) และหลังจากนั้นก็ทำการทดสอบเครื่องมือก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริงจำนวน 30 ชุด และนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.97

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อบรรยายคุณสมบัติทั่วไปของตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร และการเติบโตของธุรกิจโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
ระหว่าง	4.21 - 5.00	มากที่สุด
ระหว่าง	3.41 - 4.20	มาก
ระหว่าง	2.61 - 3.40	ปานกลาง
ระหว่าง	1.81 - 2.60	น้อย
ระหว่าง	1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

สำหรับสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้การหาความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรกับการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL 8.80

ผลการวิจัย

ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงิน และปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครสามารถสรุปผลโดยจำแนกเป็นรายด้านของแบบสอบถามได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประกอบการที่ใช้เป็นตัวอย่างในครั้งนี้พบว่า เป็นเพศชายร้อยละ 64.8 เป็นเพศหญิงร้อยละ 35.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.8 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งด้านบริหารคิดเป็นร้อยละ 57.8 มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 3 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.2 และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 53.7 สถานประกอบการที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 89.5 มีระยะเวลาที่ก่อตั้งมาแล้วมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.0 มีลักษณะของสถานประกอบการเป็น กิจการให้บริการร้อยละ 34.3 กิจการการผลิตร้อยละ 25.3 และกิจการค้าส่งร้อยละ 24.3 ส่วนใหญ่มีพนักงาน 1 - 50 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 และส่วนใหญ่มีทรัพย์สิน 1 - 50 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 67.0

2. ระดับความพร้อมของทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินของสถานประกอบการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ส่วนเผื่อที่สามารถนำกลับคืนมาได้หรือแหล่งเงินทุนที่เกิดจากประสิทธิภาพของการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านส่วนเผื่อพร้อมใช้งานหรือแหล่งเงินทุนที่มีในกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ส่วนเผื่อที่มีศักยภาพหรือการจัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก (ก่อหนี้) และจากภายใน (เพิ่มทุน) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ระดับความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรตามสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงโดยทั่วไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านความสามารถในการเผชิญความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านการดำเนินงานเชิงรุกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 อยู่ในระดับมาก

4. การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยทั้ง 3 ตัวชี้วัดมีค่าเท่ากับ 3.46 โดย 3 ตัวชี้วัดประกอบด้วย 1) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 2) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และ 3) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ตัวชี้วัด

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสำหรับตัวแปรทั้ง 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) และการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) เพื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของรายการคำถาม รวมถึงเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันว่าตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตได้ใช้วัดเฉพาะตัวแปรแฝงตามที่กำหนด ผลการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยทั้ง 2 องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) และการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) รวม 15 คู่ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 15 คู่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง 0.366 - 0.782 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of sphericity ได้ค่า Chi-square = 1357.333, df = 15, p = 0.000 ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ไม่ใช่เมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix) และตัวแปร มีความสัมพันธ์กันมากพอที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ และค่าดัชนี Kaiser-mayer-olkin (KMO) = 0.874 แสดงว่า ตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดได้ค่า Chi-square = 3.63, df = 4, p = 0.4588, RMSEA = 0.000, GFI = 1.000, AGFI = 0.990 แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดองค์ประกอบความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) และการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 6 ตัวแปร มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของทุกองค์ประกอบมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าตั้งแต่ 0.64 - 0.93 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวชี้วัดได้จากค่า R^2 มีค่าตั้งแต่ 0.41 - 0.78 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของ ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญในการบ่งชี้ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) มากที่สุดได้แก่ ตัวแปรการสร้างสรรคนวัตกรรม (INN3) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) ร้อยละ 68.0 รองลงมาเป็นตัวแปรความสามารถในการเผชิญความเสี่ยง (RIS3) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.85 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) ร้อยละ 67.0 และตัวแปรมีน้ำหนักความสำคัญในการบ่งชี้การวัดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) น้อยที่สุดคือการดำเนินงานเชิงรุก (PRO3) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.79 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) ร้อยละ 57.0

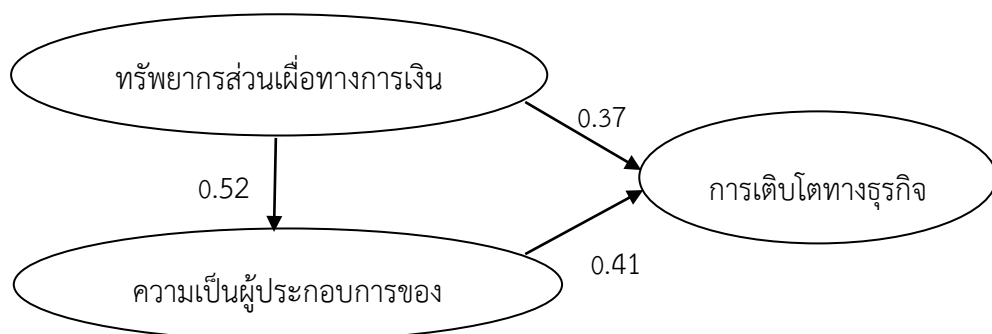
2. การเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญในการบ่งชี้การเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) มากที่สุดได้แก่ ตัวแปรอัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS4) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) ร้อยละ 87.0 รองลงมาเป็นตัวแปรอัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE4) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) ร้อยละ 70.0 ตัวแปรมีน้ำหนักความสำคัญในการบ่งชี้การเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) น้อยที่สุดคือ ตัวแปรอัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA4) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.55 และมีความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้การวัดการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) ร้อยละ 31.0

ตารางที่ 1 การตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) และการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ				
	สัมประสิทธิ์	SE	t	คะแนนองค์ประกอบ	R ²
การสร้างสรรค์นวัตกรรม (INN3)	0.87	0.046	19.02	0.31	0.68
ความสามารถในการเผชิญความเสี่ยง (RIS3)	0.85	0.046	18.45	0.27	0.67
การดำเนินงานเชิงรุก (PRO3)	0.79	0.048	16.35	0.18	0.57
ผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS4)	0.95	0.041	23.16	0.60	0.87
ผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE4)	0.93	0.047	19.66	0.20	0.70
ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA4)	0.55	0.048	11.35	0.05	0.31
Chi-Square = 8.83, df = 6, p = 0.4424, RMSEA = 0.000, GFI = 1.000, AGFI = 0.980					

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันสำหรับ ตัวแปรความเป็นผู้ประกอบการขององค์กร (CROPO) และตัวแปรการเติบโตของธุรกิจ (GROWTH) พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงทั้ง 2 โมเดล มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 4 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2/df = 0.9717$ GFI = 1.000 AGFI = 0.980 และ RMSEA = 0.000 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสม กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability: ρ_c) และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) ตัวแปรแฝงในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ตรวจสอบจากตัวชี้วัด 2 ตัว ได้แก่ ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (ρ_c) และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (ρ_v) โดยเกณฑ์มาตรฐาน คือ ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (ρ_c) ควรมีค่ามากกว่า 0.60 และค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่ถูกสกัดได้ (ρ_v) ควรมีค่ามากกว่า 0.50 (Diamantopoulos & Siguaw, 2000, p. 91) ซึ่งจะสรุปว่า การผันแปรในตัวชี้วัดส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากตัวแปรสร้างมากกว่า เป็นข้อผิดพลาดของมาตรวัด ซึ่งแสดงว่าตัวแปรแฝง มีความเที่ยง แสดงให้เห็นว่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่าสูง โดยมีค่า ρ_c อยู่ระหว่าง 0.874 - 0.927 และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบมีค่า ρ_v อยู่ระหว่าง 0.707 - 0.809 ซึ่งมากกว่า แสดงว่า จากการประเมินโมเดลมาตรวัดได้หลักฐานที่ชัดเจนว่า การนิยามปฏิบัติการตัวแปรแฝงทั้งหมดถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งสามารถสรุปโมเดลของงานวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2 โมเดลสรุปผลการทดสอบความมีอิทธิพลของทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินส่งผลต่อความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรและการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยขนาดอิทธิพล 0.52 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่าบทบาทของทรัพยากรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีมุมมองพื้นฐานทรัพยากร (Resource-based view theory : RBV) ที่ บาร์นีย์ (Barney, 1991, p. 115) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ

ทรัพยากรขององค์กร (Firm resource) และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน (Sustained competitive advantage) โดยทรัพยากรที่จะมีความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนได้นั้นต้องประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ ทรัพยากรที่มีอยู่นั้นต้องมีคุณค่า (Value) ทรัพยากรที่หาได้ยาก (Rarity) ทรัพยากรต้องยากลำบากต่อการลอกเลียนแบบจากคู่แข่ง (Imitability) และ ทรัพยากรนั้นไม่สามารถหาทดแทนได้จากที่อื่นหรือภายนอกองค์กร (Non-substitutable) จากแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวผู้ประกอบการสามารถนำทรัพยากรที่องค์กรครอบครองอยู่มาใช้ประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นเป็นการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้แก่องค์กร อย่างไรก็ตามเมื่อสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กร การดำรงอยู่ของทรัพยากรเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้องค์กรสามารถดำเนินความได้เปรียบทางการแข่งขันได้อีก ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับสำคัญกับกลุ่มทรัพยากรที่มีผลต่อการเติบโตขององค์กรโดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับทรัพยากรส่วนเผื่อ (Slack resources) ตามทฤษฎีการเติบโตของธุรกิจ (The theory of the growth of firm) ที่พัฒนามาจากกรอบแนวคิดของเพ็นโรส (Penrose, 1959, p. 84) เพื่อทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและมีโอกาสสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน ดังนั้น ในแง่ของทฤษฎีมุมมองพื้นฐานทรัพยากร ทรัพยากรส่วนเผื่อขององค์กรถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำให้องค์กรบรรลุข้อได้เปรียบในการแข่งขันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเนื่องจากจะทำให้องค์กรได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเพื่อป้องกันภัยคุกคามในอนาคต (Mousa & Chowdhury, 2014, p. 37) ขณะเดียวกันความพร้อมใช้งานของทรัพยากรส่วนเผื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการขององค์กรมีการใช้พฤติกรรมเชิงรุกและมีการประเมินความเสี่ยง ในการทดลองและค้นคว้าเกี่ยวกับตลาดและผลิตภัณฑ์ใหม่ การใช้กลยุทธ์ และการแข่งขันใหม่ ๆ อันจะทำให้องค์กรมีความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจ

ทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยขนาดอิทธิพล 0.37 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 ที่แสดงให้เห็นว่าในมุมมองการดำรงอยู่ของทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินเป็นรากฐานสำหรับการเติบโตขององค์กร โดยเฉพาะส่วนเผื่อขององค์กร (Organizational slack) มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรในประเทศจีน (Peng *et al.*, 2010, p. 617) ผลจากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างส่วนเผื่อองค์กรและผลการดำเนินงานขององค์กร ในขณะเดียวกันกับผลการศึกษาของลี (Lee, 2012, p. 20) ได้มีการศึกษาส่วนเผื่อทางการเงิน และผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสหราชอาณาจักร ของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาและของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหราชอาณาจักร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผลการดำเนินงานขององค์กร (Firm performance) วัดจากผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on assets : ROA) ซึ่งคำนวณได้จากกำไรสุทธิ/สินทรัพย์รวม และส่วนเผื่อทางการเงิน (Financial slack) ใช้มาตรวัดทางการเงินบัญชี (Accounting-based measure) คือ อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current ratio) ใช้วัดส่วนเผื่อพร้อมใช้งาน (Available slack) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt-to-equity ratio) วัดส่วนเผื่อที่มีศักยภาพ (Potential slack) ผลจากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและผลการดำเนินงานในประเทศสหรัฐอเมริกาแต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและผลการดำเนินงานในประเทศสหราชอาณาจักร นอกเหนือจากงานดังกล่าวข้างต้นแล้วในประเทศบัลแกเรียมีการนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินและผลการดำเนินงานขององค์กรในประเทศบัลแกเรีย (Financial slack and performance of bulgarian firm) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลที่ได้จากรายงานการเงินประจำปีระหว่างปี ค.ศ. 2003 - 2006 ที่จัดทำขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Bulgarian Stock Exchange – BSE) ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าในองค์กรขนาดเล็กจะมีผลกระทบเชิงบวกระหว่างทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินกับผลการดำเนินงาน (Rafailov, 2017, p. 9)

ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยขนาดอิทธิพล 0.41 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในกระบวนการของการเป็นผู้ประกอบการขององค์กร องค์กรมีการรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ภายในและใช้ประโยชน์จากโอกาสในสภาพแวดล้อมของตนเพื่อสร้างคุณค่าและความอยู่รอดให้แก่องค์กร โดยมุ่งเน้นศักยภาพและความสามารถของบุคลากรภายในให้สามารถคิดและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่องค์กรเสมือนกับเป็นผู้ประกอบการเอง (Kuratko *et al.*, 2014, p. 44) ขณะเดียวกันมีการศึกษาผลกระทบของความเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอินโดนีเซียต่อผลการดำเนินงานพบว่าความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรในมิติของ

นวัตกรรม การดำเนินงานเชิงรุก และการกล้าเผชิญความเสี่ยง มีผลกระทบเป็นบวกและมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Nafie *et al.*, 2016, p. 113) สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงประจักษ์ของประเทศตุรกี ที่ศึกษาผลกระทบของความเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อิสตันบูล (Istanbul Stock Exchange – ISE) ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร พบว่าความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรในมิติของนวัตกรรม การดำเนินงานเชิงรุก และการกล้าเผชิญความเสี่ยง ส่งผลกระทบทางบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของผู้ประกอบการของธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อิสตันบูล (Karacaoglu *et al.*, 2013, p. 172) ในขณะเดียวกันก็มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของก้องเกียรติ บุณยศรี (Buranasri, 2010, pp. 233-234) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรและผลการดำเนินงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตขนาดกลางและขนาดใหญ่ในพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พบว่าความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ที่แสดงว่าเมื่อสถานประกอบการอุตสาหกรรมมีการสร้างสรรค์นวัตกรรม ผู้บริหารมีความกล้าเผชิญความเสี่ยงอย่างชาญฉลาด และมีการดำเนินงานในเชิงรุกแล้ว จะทำให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมมีผลการดำเนินงานด้านการเงินในระดับที่สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพบว่าทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกกับความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งทรัพยากรส่วนเผื่อทางการเงินในส่วนที่ส่วนเผื่อที่สามารถนำกลับคืนมาได้ หรือแหล่งเงินทุนที่เกิดจากประสิทธิภาพของการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทำให้กิจการมีกำไรสุทธิไปใช้ในการริเริ่มกลยุทธ์ใหม่และสร้างการเติบโตให้แก่องค์กร สำหรับความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรก็มีอิทธิพลเชิงบวกกับการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการเป็นผู้ประกอบการขององค์กรในด้านการประเมินความเสี่ยง ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ/ผู้บริหารของกิจการในการกล้านำแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ ๆ มาใช้ภายในกิจการเพื่อสร้างการเติบโตให้แก่กิจการโดยตัวชี้วัดที่มีค่าสูงที่สุดก็คือ ผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า หากผู้ประกอบการ/ผู้บริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อให้กิจการสามารถมีกำไรสุทธิจำนวนมากเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนสำหรับการริเริ่มกลยุทธ์ใหม่ ๆ หรือมีการนำแนวทางการปฏิบัติงานที่ทันสมัยมาใช้ภายในกิจการ ดังนั้นผู้ประกอบการควรกลับไปศึกษาค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นว่าค่าใช้จ่ายตัวใดสามารถลดลงได้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายผันแปรหากลดค่าใช้จ่ายเหล่านี้ได้จะทำให้กิจการมีกำไรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ทรัพยากรมนุษย์ก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่กิจการจะต้องมอบขวัญและกำลังใจตอบแทนเป็นรางวัลให้พนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีโดยอาจจะให้มีการปรับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สูงขึ้น สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปของการใช้ทรัพยากรภายในเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้น ในอนาคตควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับส่วนเผื่อทรัพยากรมนุษย์ (Human resource slack) ร่วมกับส่วนเผื่อทางการเงิน (Financial slack) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและสร้างความได้เปรียบอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
- Diamantopoulos, A. & Siguaw, J. A. (2000). *Introduction to Lisrel: a guide for the uninitiated*. London: Sage.
- Karacaoglu, K., Bayrakdaroglu, A. & San, F. (2013). The impact of corporate entrepreneurship on firm's financial performance: evidence from istanbul stock exchange firms. *International Business Research*, 6(1), 163-175.
- Buranasri, K. (2010). *The relationship between corporate entrepreneurship, business environment and performance in medium and large size manufacturing corporation in the industrial estate authority of Thailand*. Doctoral dissertation. Dhurakij Pundit University. (in Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Kuratko, D. F., Hornsby, J. S. & Covin, J. G. (2014). Diagnosing a firm's internal environment for corporate entrepreneurship. *Business Horizons*, 57, 37-47.
- Lee, S. (2012). Corporate governance, financial slack and firm performance: a comparative study between US and UK, *Seoul Journal of Business*, 18(1), 1-22.
- Mousa, F. & Chowdhury, J. (2014). The relationship between organizational slack and Innovation: revisited. *American Journal of Business*, 29, 26-42.
- Nafie, N., Tjambolang, T. A. & Pane, D. (2016). The effect of corporate entrepreneurship on firm performance (Case study on SMEs processing refined seaweed product in South Sulawesi, Indonesia). *European Journal of Business and Management*. 8(3), 108-114.
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion of Thailand. (2019). The fourth national SME promotion plan (2017-2021) [Online]. Retrieved April 15, 2020, from: [http://sme.go.th/upload/mod_download/\(2560-2564\).pdf](http://sme.go.th/upload/mod_download/(2560-2564).pdf). (in Thai)
- Peng, M. W., Li, Y., Xie, E. & Su, Z. (2010). CEO duality, organizational slack, and firm performance in China. *Journal of Corporate Finance*, 17(2), 611-624.
- Penrose, E., (1959). *The theory of the growth of the firm*, Wiley, New York, 84.
- Rafailov, D., (2017). Financial slack and performance of bulgarian firms. *Journal of Finance and Bank Management*, 5(2), 1-13.
- Srijunpetch, S., (2016). Managing SMEs with accounting. *Journal of Accounting Profession*, 12(36) 85-92. (in Thai)